

۱۳۸۴۲۳۸
۹۴, ۱۱, ۱۸

عملیات روانے

از فخر بہ قاعمل

مولفین:

سید محمد میر سمیع

جاوید امانے

مرکز چشمہ نور

امارات پشیمان

ترانہ زمستان ۱۳۲۴

پشیمان

سرشناسه	: میرسمیعی، سیدمجد، ۱۳۳۹ -
عنوان و نام پدیدآور	: عملیات روانی از نظریه تا عمل/مولفین: سیدمجد میرسمیعی، جابر پوریانی، مرتضی چشمه‌نور.
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات پشتیبان، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: [۶]، ب، ۳۰۰ص: مصور.
شابک	: ۲۸۰۰۰۰ ریال 978-600-95680-2-4
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: جنگ روانی
شناسه داده	: پوریانی، جابر، ۱۳۵۴ -
شناسه رده	: چشمه‌نور، مرتضی، ۱۳۶۱ -
رده کتابخانه	: ۱۳۹۴ ۹۴۸۳/م ۹۴۸۳ UB۲۷۵
رده بندی دیویی	: ۳۳۳۴/۲۵۵
شماره کتابخانه ملی	: ۳۰۷۳۸۲۵

نام کتاب: عملیات روانی از نظریه تا عمل
 مولفین: سید محمد میرسمیعی - جابر پوریانی - مرتضی چشمه‌نور
 ویراستار: شبنم میرجاوید
 ناظر ویراستار: آیدا قاسمی خفاه
 نوبت چاپ: اول - زمستان ۳۹۴
 ناشر: انتشارات پشتیبان
 شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
 قیمت: ۲۸۰۰۰۰ ریال

■ دفتر مرکزی انتشارات: تهران - چهارراه مینی سیتی
 خ نورگس یکم - مجتمع یاس - واحد ۹ - انتشارات پشتیبان
 تلفن تماس: ۰۲۱ - ۸۶۰۳ ۶۴۲۳ - تلفکس: ۰۲۱ - ۸۶۰۳ ۶۴۲۸
 سامانه پیام کوتاه: ۱۳۹۳ ۱۰۰۰
 صندوق پست الکترونیک: Pub.Poshtiban@chmail.ir
 تارنمای انتشارات پشتیبان: www.PoshtibanPress.ir
 ■ فروش اینترنتی (سراسر کشور): وبترین انتشارات پشتیبان در
 تارنمای خانه کتاب: www.ketab.ir

فهرست مطالب

فصل ۱: تاریخچه، تعاریف و اصطلاحات عملیات روانی

- ۱-۱- کلیات ۳
- ۲-۱- بررسی ادوار جنگ روانی از نظر تاریخی ۵
- ۳-۱- دیدگاه‌های مرتبط با جنگ روانی ۱۹
- ۴-۱- آفات، رهنمودها، تدابیر حوزه‌ی عملیات روانی ۲۰
- ۵-۱- تعاریف و اصطلاحات مرتبط با عملیات روانی ۲۳
- ۶-۱- تاریخچه روانشناسی و صاحب‌نظران در جنگ روانی ۲۵
- ۷-۱- مخاصبات عملیات روانی در عملیات نظامی ۳۰
- ۸-۱- تمایز جنگ سخت و جنگ روانی ۳۱
- ۹-۱- مهم‌ترین اهداف و نظریات عملیات روانی ۳۱
- ۱۰-۱- مهمترین عوامل مؤثر در عملیات روانی ۳۲
- ۱۱-۱- سطوح عملیات روانی ۳۳

فصل ۲: آشنایی با علوم مرتبط با عملیات روانی

- ۱- روانشناسی (فردی و اجتماعی) در عملیات روانی ۳۷
- ۲-۲- نقش جامعه‌شناسی در عملیات روانی ۳۸
- ۳-۲- نقش علوم سیاسی در عملیات روانی ۳۹
- ۴-۲- نقش علم اقتصاد در عملیات روانی ۴۰
- ۵-۲- نقش جمعیت‌شناسی در عملیات روانی ۴۰
- ۶-۲- نقش تاریخ در عملیات روانی ۴۱
- ۷-۲- نقش حقوق در عملیات روانی ۴۱
- ۸-۲- نقش دین‌شناسی و فرقه‌شناسی در عملیات روانی ۴۲
- ۹-۲- نقش اطلاعات نظامی - راهبردی در عملیات روانی ۴۲
- ۱۰-۲- نقش زبان‌شناسی در عملیات روانی ۴۴

- ۴۷-۱۱-۲- نقش زبان بدن (حرکات رفتاری) در عملیات روانی.....
- ۴۸-۱۲-۲- نقش روانشناسی رنگ‌ها در عملیات روانی.....
- ۵۰-۱۳-۲- سایر علوم و فناوری‌های مرتبط با عملیات روانی.....

فصل ۳: ابزارها و فناوری‌های ارتباطی در عملیات روانی

- ۵۳-۱-۳- کلیات.....
- ۵۵-۲-۳- تعریف رسانه و اجزای ارتباط.....
- ۵۶-۳-۳- کاربرد رسانه‌ها.....
- ۵۶-۴-۳- انواع رسانه‌ها (بر پایه انتقال پیام‌های عملیات روانی).....
- ۵۷-۱-۴-۳- آشنایی با رسانه‌های دیداری.....
- ۶۵-۲-۴-۳- آشنایی با رسانه‌های شنیداری.....
- ۷۴-۳-۴-۳- آشنایی با رسانه‌های نه‌شنیداری.....
- ۸۴-۴-۴-۳- آشنایی با رسانه‌های ابزار.....
- ۹۳-۵-۴-۳- آشنایی با رسانه‌های آنلاین (حواس مجازی).....

فصل ۴: آشنایی با طرح‌ها و شیوه‌های جنگ روانی

- ۱۲۵-۱-۴- کلیات.....
- ۱۲۶-۲-۴- لزوم به کارگیری تکنیک‌های عملیات روانی.....
- ۱۲۷-۳-۴- انواع راهکارهای عملیات روانی.....
- ۱۲۹-۴-۴- آشنایی با تعدادی از تاکتیک و تکنیک‌های عملیات روانی.....

فصل ۵: تم و تم‌سازی در عملیات روانی

- ۲۰۵-۱-۵- تعریف تم و تم‌سازی.....
- ۲۰۶-۲-۵- سوابق تاریخی تم‌سازی.....
- ۲۰۶-۳-۵- خط مشی اصلی تم‌ها.....

- ۴-۵- دسته بندی تم‌ها..... ۲۰۷
- ۵-۵- انتخاب تم..... ۲۰۸
- ۶-۵- نمونه تم‌های جنگ روانی بر علیه جمهوری اسلامی ایران..... ۲۰۹
- ۷-۵- ویژگی تم‌های عملیات روانی..... ۲۰۹
- ۸-۵- سمبل‌ها..... ۲۱۰
- ۹-۵- انتخاب سمبل‌ها..... ۲۱۱
- ۱۰-۵- شرایط استفاده از سمبل‌ها و تم‌ها..... ۲۱۱
- ۱۱-۵- انتخاب و توسعه تم‌ها..... ۲۱۱

فصل ۶: نقش تبلیغات در عملیات روانی

- ۱-۶- تاریخچه تبلیغات..... ۲۱۵
- ۲-۶- تعریف تبلیغات..... ۲۱۸
- ۳-۶- طبقه بندی تبلیغات..... ۲۱۹
- ۴-۶- تبلیغات تجاری..... ۲۲۰
- ۵-۶- پروپاگاندا (تبلیغات سیاسی)..... ۲۲۱
- ۶-۶- انواع دسته بندی تبلیغات..... ۲۲۵
- ۷-۶- ویژگی‌های تبلیغ خوب..... ۲۲۷
- ۸-۶- اهداف تبلیغاتی روانی..... ۲۲۸
- ۹-۶- مهمترین ابزارهای مورد استفاده در تبلیغات..... ۲۲۸
- ۱۰-۶- وجوه تشابه تبلیغات و عملیات روانی..... ۲۲۸
- ۱۱-۶- ضد تبلیغات..... ۲۲۹
- ۱۲-۶- تحلیل تبلیغ..... ۲۲۹

فصل ۷: نقش اطلاعات در عملیات روانی

- ۱-۷- نیازمندی‌های اطلاعاتی و نقش آن در عملیات روانی..... ۲۳۵
- ۲-۷- جمع آوری اطلاعات..... ۲۳۷

- ۲۳۷..... ۳-۷ طرح جمع آوری اخبار
- ۲۳۸..... ۴-۷ عوامل جمع آوری اخبار و اطلاعات
- ۲۳۹..... ۵-۷ منابع اخبار و اطلاعات
- ۲۳۹..... ۶-۷ روش جمع آوری اطلاعات
- ۲۴۰..... ۷-۷ مهمترین اطلاعات مورد نیاز جهت بررسی و تجزیه و تحلیل عملیات روانی
- ۲۴۲..... ۸-۷ تجزیه و تحلیل اطلاعات در عملیات روانی
- ۲۴۵..... ۹-۷ فایل های مربوط به مطالعات اطلاعات عملیات روانی
- ۲۴۶..... ۱۰-۷ جمع اطلاعاتی
- ۲۴۶..... ۱۱-۷ انتشار اطلاعات

فصل ۸: عملیات ضد جنگ روانی

- ۲۴۹..... ۱-۸ کلیات
- ۲۴۹..... ۲-۸ منظوره های عملیات ضد جنگ روانی
- ۲۵۰..... ۳-۸ اهداف عملیات ضد جنگ روانی
- ۲۵۰..... ۴-۸ موضوعات مورد بحث در اصول عملیات ضد جنگ روانی
- ۲۵۱..... ۵-۸ آشنایی با ابعاد و مراحل عملیات ضد جنگ روانی
- ۲۵۱..... ۱-۵-۸ آشنایی با مرحله مراقبتی در عملیات ضد جنگ روانی
- ۲۵۳..... ۲-۵-۸ آشنایی با مرحله ممانعتی در عملیات ضد جنگ روانی
- ۲۵۵..... ۳-۵-۸ آشنایی با مرحله مقابله ای در عملیات ضد جنگ روانی

فصل ۹: طرح ریزی و پیوست های عملیات روانی

- ۲۶۱..... ۱-۹ طرح ریزی عملیات روانی
- ۲۶۲..... ۲-۹ انواع طرح ریزی برای اجرای عملیات روانی
- ۲۶۲..... ۳-۹ مراحل طراحی عملیات روانی
- ۲۶۷..... ۴-۹ پیوست ها، طرح ها و دستورالعمل های عملیات روانی
- ۲۶۷..... ۱-۴-۹ پیوست عملیات روانی

- ۹-۴-۲- دستور العمل‌های عملیات روانی ۲۶۸
- ۹-۴-۳- برآورد عملیات روانی ۲۶۸
- ۹-۴-۴- طرح‌ها و دستورات رزمی ۲۷۱

فصل ۱۰: ساختار و سازمان عملیات روانی

- ۱۰-۱- تعریف ساختار سازمانی ۲۷۵
- ۱۰-۲- انواع ساختارهای عملی برحسب گروه بندی فعالیت‌های سازمان ۲۷۶
- ۱۰-۳- سازمان نظامی ۲۷۸
- ۱۰-۴- آشنایی با ساختار عملیات روانی در ارتش آمریکا ۲۸۲
- ۱۰-۵- آشنایی با «گروه ۱۵» عملیات روانی ارتش انگلیس ۲۸۴
- ۱۰-۶- نیروهای عملیات روانی در ارتش کانادا ۲۸۶

- منابع و مآخذ ۲۸۹

کمی که خایه دار دشمن ملت نمود، بلکه دشمن او نماینده و گرویدگی دشمن وی را بداند و خایه کرد.

امام علی (ع)

برای حصول موفقیت یک عملیات، باید عملیات روانی را به عنوان جزء لاینفک فرآیند برنامه ریزی و طراحی مأموریت در نظر گرفت.

با توجه به بررسی‌های به عمل آمده از تاریخچه‌ی جنگ‌های مختلف از جنگ جهانی اول گرفته تا جنگ‌های اخیر، اهمیت استفاده از عملیات روانی به عنوان یکی از اصلی‌ترین حربه‌ها به منظور ایجاد وحیه و انگیزه بین نیروهای نظامی خودی، پیشبرد و موفقیت آن‌ها در جبهه‌ی جنگ، حفظ روحیه‌ی مردم برای انجام دادن پشتیبانی‌های همه جانبه و از سوی دیگر ایجاد شک و تردید در بین مردم کشور مقابل و از بین بردن انگیزه‌ی نیروهای نظامی آنها حاصل می‌گردد.

اهمیت فوق‌العاده‌ی عملیات روانی در پیشبرد اهداف و سیاست‌های راهبردی دفاعی و امنیتی بر هیچکس پوشیده نیست. عملیات روانی می‌تواند به عنوان پشتوانه‌ی عملیات نظامی در راستای ارتقاء روحیه و آمادگی نیروهای مسلح و مردم یک کشور مؤثر باشد. همچنین در طول تاریخ، عملیات روانی به عنوان یکی از کارآمدترین اقدامات با هدف، فریب دشمن، شکست دادن حریف و کاهش توان رزمی او همواره مورد استفاده قرار گرفته است. نکته بسیار مهمی که در اینجا قابل ذکر می‌باشد این است که ریشه فریب خوردن در برابر عملیات روانی دشمن جهل است. تأکیدات صریح مقام معظم رهبری (مدظله العالی) در کسب بصیرت برای

مقابله با جنگ نرم و عملیات روانی دشمن دقیقاً برای مقابله با همین جهل است. و این امر میسر نمی‌شود مگر با برنامه‌ریزی و ارتقاء سطح کمی و کیفی آموزش. این کتاب با هدف ارایه آموزش جامع و موثر عملیات روانی تهیه گردیده و سرفصل‌های آن بر اساس دستورالعمل‌های آموزشی رایج عملیات روانی، برای بهره‌برداری پژوهشگران عملیات روانی تدوین شده است. در این کتاب برآنیم تا پس از تشریح تعاریف حوزه جنگ نرم و عملیات روانی با بررسی ابزارها، شیوه‌ها و ویژگی‌های اجرای عملیات روانی، نسبت به تشریح اهمیت آن در اجرای ماموریت‌های نظامی و غیرنظامی پرداخته و نمونه‌ها و مصداق‌های اجرای آن توسط جریانات مختلف را تبیین نماییم.

در پایان از تمامی عزیزان و بنابرخواهش که به صورت فکری، قلمی و زبانی اینجانبان را در تدوین این مجموعه یاری نمودند تشکر نموده و از درگاه خداوند منان برای آن عزیزان توفیق روز افزون مسئلت می‌نمایم.

ولفین - زمستان ۱۳۹۴